

SYDÄMEKKÄÄN HUOVUTUKSEN
MUOTOUTTIMET SANANJALKASANOMIN
KETUNHÄNTÄ KAINALOSSA
- värivuodenaikojen lyhyt oppimäärä

EEVA-MAIJA LAPPALAINEN

Eeva-Maija Lappalainen

SYDÄMEKKÄÄN HUOVUTUKSEN
MUOTOUTTAMET SANANJALKASANOMIN
KETUNHÄNTÄ KAINALOSSA

-värivuodenaikojen lyhyt oppimäärä

**SYDÄMEKKÄÄN HUOVUTUKSEN
MUOTOUTTIMET SANANJALKASANOMIN
KETUNHÄNTÄ KAINALOSSA**

-värivuodenaikojen lyhyt oppimäärä

Runokokoelma / monialainen tietokirja

© Eeva-Maija Lappalainen

Kustantaja: BoD - Books on Demand, Helsinki, Suomi
Valmistaja: BoD - Books on Demand, Norderstedt, Saksa
2. painos

Kuvat: Eeva-Maija Lappalainen
Design ja toteutus: Eeva-Maija Lappalainen
Taitto ja kuvankäsittely: Anna-Kaisa Pennanen

BoD
Books on Demand, Helsinki
ISBN 9789524985284

Sydämekkään huovutuksen muotouttimet sananjalkasanomin ketunhätä kainalossa - värivuodenaikojen lyhyt oppimäärä on Eeva-Maija Lappalaisen toinen runokokoelma. Esikoisrunokokoelma Saako räsy puhua? ilmestyi 2018 (Mediapinta Oy). Kirja on julkaistu myös e-kirjana 2019a. Runollistettuina tutkimuspohjaisina tietokirjoina nämä avartavat ja syventävät materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilua ja sen tulkintaa. Pääosin sydänmuottiin huovutetut ketut kuljettavat luonnonympäristölähtöisesti runollistettua ja narratointua kehyskertomussanomaa.

Värivuodenaikakohtaisesti ne antavat LUKIJOILLE noviiseista ekspertteihin uutta tietoa artefaktien lukemiseen kuvina (ks. myös Lappalainen 2019b, 205–206.)

Sydän puhuttelee lukijaa yli 60 artefaktin ja lähes 450 haikun ja tankan kautta. Pieni sydän ihmiselämän ytimeistä nousevana ehkä ylikäytettynäkin aihemotiivina toimii materiaalin ja värisävyn sekä käyttötarkoituksen ja rakennepinnan interaktioissa tutkitusti uudella tavalla kuvattuihin värivuodenaikamaisemiin paikantumalla.

Kaupallisiin tarkoituksiin kirjan antia hyödynnettäessä edellytetään yhteydenottoa e-mail: eemalai15@hotmail.com ja normaalien siteeraus-käytäntöjen noudattamista.

Eeva-Maija Lappalainen on liperiläissyntyinen, joensuulainen Suomen selkosilta eläköitynyt yliopistonlehtori, tutkijatohtori KT, FM, AO, KäTyO.

Väitöskirja julkaistiin vuonna 2005: KULTTUURISESTI SENSITIVIINEN OPETTAJUUS; Käden, kielen ja kulttuurin oppimisen yhdistäminen maahanmuuttajien koulutuksessa ja opettajan kasvupolulla (Gummerus), Oulun yliopisto e-kirjaksi 2014.

Sisällys

LUKIJALLE.....	6
AIEALUKKEET INKUPOINTIHERÄTTEET SISÄLTÖSYTYKKEIKSI.....	15
Haasteen dialogiin metaforaväriset yhtymäkohtaisuudet.....	21
Tekemisille ilmaisutalkoot, tulkintarypäsartaat.....	27
Pieni mitattu kauniilla puntarilla ja rakentavin ottein.....	31
Tuulta purjeisiin - suurella sydämellä pikkuiset hippusetkin.....	35
VAALEAT KULLAT KIRKKAAT KEVÄISET ILLAT KETTUJEN PESÄSILLAT.....	41
Akvamariini lämpimän kevään taivas, kun kettu pesää raivas.....	47
KÄ-KI KU-KU – TUO TULKINTA materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoiluun.....	59
Luunruskealla ketunhännällä kevään ketut leikkivät kirnunmännällä.....	63
VAALEAN KESÄN PEHMEÄT VALKOKERMAT RUOKALISTALLA KETUN NAAMAKIRJASSA.....	71
Hiidenkirnujen laventelikeituilla voilapioiden nuolemiskilpailut nyt sateenkaarimatolla.....	77
Pehmeän kesän kettusten omat ovat jalokivistä vaarojen onkaloiset kuin nuo graniitit, rubiinit, topaasit tai sinivihreet safirit.....	81
KURPITSAKETUT PITSAMAISTIAISISSA PEHMEÄÄN SYKSYYN MONIAISTISIN OTTEIN ELÄMYSKOKEMUKSIN.....	95
Villaiset liivit oliivinvihreät kettujen lämpimään syksyyn.....	99

Metsän otsoiset ja kettujen poikueet Kyykkävuoren kupeessa pääsemäisillään pronssinruskein taminein tumman syksyn tuntumaan.....	109
SPEKTROLIITIT JA MUSTAT VILLAKIVET TUMMANTALVEN KETTUSET.....129	
Tykkylumipuut ja hiilenharmaat ketut viileät talven värit.....	143
Kirkkaaseen talveen pakkasen puremia jäänvihreitä kettuja.....	149
VUODENAIKAVÄRISTEN HUOPASYDÄNTEN	
ULOTTUVUUKSIA – KOOSTEPÄHKÄILYT.....	175
Moniaistiseen kolmiulotteisuuteen elähdytettvästi haptisen tunnustelun uudet tulokset.....	177
Tekemisen palon ylisukupolviset roihakkuusmenot ain yösijaa kysyvät.....	183
Rakennettavat tulkinta-apparaatit paikannettavat keskustelukumppanit.....	185
Metaforiset muotoilulähtökohdat funktitioidenkin sananjalkasanomat.....	195
LÄHTEET JA KIRJALLISUUS.....	202
LIITTEET.....	205

Lukijalle toisen painoksen alkusanat

Tässä on käsillä uudenlainen runo- ja tietokirja, joka jatkaa pohdintaa edellisen runokokoelmakirjani Saako räsy puhua? (Lappalainen 2018/2019a) linjoilla. Elämän- ja tutkijanpolullani olen noudattanut huovutusvillamateriaalin käytön tulkinnassa tutkimuspohjaiseen kokemustietoon tukeutuvaa toimintatutkimuksen kaltaista menetelmää, joka perustuu moniaistimelliseen materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilun kuva-analyyttiseen tulkintaan: KÄ-KI KU-KU – TUO TULKINTA. Käsi (KÄ), kieli (KI), kulttuuri (KU), kuvataide (KU), tuotteistus (TUO) ja TULKINTA (vrt. aikaisempi KÄ-KI-KU -oppimistyyli Lappalainen 2005/2014; 2007a.) Materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilun metaforisena tulkintana kirja osallistuu rakentavaan, uutta luovaan dialogiin, kun tarkastelualustaan sen fokuksessa asettuu kuvana analysoitava artefakti. (Lappalainen 2018; 2019a–b.)

Kirjani ottaa kantaa käsityöllisen toiminnan suunnittelu-, valmistus- ja tulkintaprosessin luomiseen, sen kehittämiseen, jakamiseen, siteeraamiseen ja uuteen tulkintaan. Tämän fokuksen ytimessä teos jakautuu rakenteeltaan taustoitus-, käsittely- ja pohdintaosiin. Artefakteina tämän kirjan keskiöön paikantuvat käsin huovutetut teemoitetut metaforisiksi ketuiksi profiloituneet huopasydämet. Pienestä koostaan huolimatta ilmaisuvormiksi tuotteistettuina innovaatioina niiden sydänmotiivi asemoituu ja toimii assosiaatioina, analogioina jne. materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilun prosessi- ja sanataidetulkinnan konstruktiossani suullisen ja kirjallisen tiedonvälityksen tulkkina.

Esine paikantuu artefaktikohtaisesti ja eläytyy värimaailmaltaan luonnon- ja elinympäristöön, kun jokainen villamateriaaliin suhteutettu väri on tutkien kauniisti mitattu ja laadullisesti tulkittu (Vrt. Eneroth 1984). Näin teokseni 12-osaisesta värivuodenaikakohtaisesta tulososasta välittyy know-how-tietotaito- ja how-know-taitotieto -pohjaisuus. (Lappalainen 2019b.) Analysoidut värivuodenaikatulkinnat välittyvät myös ottamistani luontokuvista & artefaktikollaaseista. (Vrt. Itten 1970; Jackson 1991; O’Neale 1949; Spillane 1992.)

Kulttuuri kattaa ihmisen elinympäristön hyödyntämisen, materiaalinkäytön, työtapojen ja työvälineiden käytön. Kulttuurissa kuvataide kytkeytyy käsityön ja taiteen rajapinnoilla craftivismiin, valokuviin ja kuvanlukuun. (Vrt. Greer 2014.) Elämme yhteisessä toteutuneiden rakenteiden ja

ilmiöiden kehässä: kaikki, mitä valmistamme, perustuu ennen opittuun ja nähtyyn (Lappalainen 2010). Silti kaivataan uusia tapoja nähdä niitä ja muokata niistä innovoivalla tuotteistuksella uudenlaisia elementtejä ja esineitä (Papanek 1970; Saramago 2003.) Siihen tarvitaan syvälle luotavaa havaintoherkkyyttä, sensitiivisyyttä. Lappalainen 2016; 2019a–b.) Kuvaan astuu muotoilu ja siinä alkumielikuvaa, visiota toteuttava suunnitteluprosessi, jossa tärkeintä mielestäni on jatkuva tulkinta, vertailu ja testaus. Sillä tiellä on aina kysyttävä: Missä kulkevat taiteen ja ilmaisun, aiheen, aihepiirin siteeraavan käytön ja itsenäisen aiheenkäsittelyn rajat ilman tulkintaa? (Vrt. Kosonen 2008; Ricouer 2005; Sibley 1993.) Kompleksisuus on väistämätöntä, koska kulttuuri on traditiota ylläpitävä voima, joka myös toimii kuin häkki ja tarvehierarkiassa sitoo ihmiset seuraamaan ennen luotua, olevaa (Vrt. Maslow 1954; Manninen 2006.) Tunnustetusti esineistö ja tekstiilistö on kuitenkin kuvineen kulttuurin viljelyä (Lappalainen 2013). Aihepiireineen se on materiaaliakohtaista ilmaisua, joka edellyttää myös kuvanlukutaitoa. Siihen kytkeytyvä muodonantokyky on sidoksissa persoonallisuuteen ja luovuuteen, se on uusia näkökohtia avaava rakentava ominaisuus. (Vrt. Wellek & Warren 1969; Lappalainen 2011; 2014.)

Huovutus (felting) on lyönyt itsensä uudelleen läpi viime vuosikymmenten mittaan. Sitä käytetään niin huopapitsisiin juhlapukuihin kuin teräsvillasekoitteisiin asekaappeihin. Käsityöllisen toiminnan lajina huovutusperinne juontaa kaukaa esihistoriasta. Jo Nooan-arkista noustiin maihin ”huopamatolta”, kun 40 vuorokauden aikana eläinkunnasta irronneet villat ja karvat olivat jalkojen alla hieroutuneet ja jalostuneet tekstiiliksi. Entisaikojen emäntä varmaan hämmästeli oksiin ja pensaisiin tarttunutta lammass villaa. Ajattelen, että hän pyöritteli sitä käsissään (määrittelen sen käsinrullaus-huovutukseksi) ja sanallisti tekemäänsä: ”kehräsi lankaa” (Lappalainen 1994; 1996; 2003a.) Hän oppi myös keräämään käyttöön- sä lampaista irronnutta villaa. Vauvansakin hän laittoi villavakkaseen, ja muutaman päivän kuluttua hän sai nostaa lapsen kuin tasohuovutukseksi muotoutuneelta villatekstiiliksi huopuneelta levyltä.

Toimintatutkimuksellisissa konteksteissa prosessi- ja produktitulkinnot avaavat tien kieleen; ennen sanottiinkin: ”Kielihän se maan leikkaa!” (Lappalainen 2007a). Tekemisen kielentämisestä tutkimushistoriani antaa lukuisia esimerkkejä: (Ks. Lappalainen 1994; 1996; 2003b; 2004; 2005a/2014; 2005b; 2006a–b; 2007a–b; 2008a–e; 2014.) Edelleen niitä on tarpeen avar-

taa ja syventää kiteytyneesti kielentäen, suullistaen, sanallistaen ja kirjallistaen (Lappalainen 2018/2019a–b), muutoin esineellisen kulttuurimme kuvasta valitettavasti puuttuvat ”taivaltamattomina” entistä syventävämät näkökulmat, kuten mihin jo olemassa olevaan esine viittaa ja millaisia ulottuvuuksia se ilmaisee? Ongelmalähtöisesti kirjani lukija voi päätellä, mitä voi tehdä yhdestä tai 365 huopasydämeestä ja mitä ne metaforioina ilmentävät. (Csikszentmihályi 1999; Dormer 1997; Papanek 1970; Lappalainen 2007a–b.)

Lähtökohtaisesti kirjani porautuu syvälle ja paneutuu pohtimaan kysymyksiä. Niinpä alkusysäyksen tavoin tutkimusasetelmallisesti kysynkin taustoitus- ja johdantorunoissa: 1) Mitä pienet käsinhuovutetut huopasydämet ovat ja mitä ne voivat olla funktionaalisesti ja myös artefaktien laatutietoisuuden rakentumisen näkökulmasta, ja 2) mitä huopasydämet tuotteistettuina kirjan yli 60 siteerauksen tavoin käytettävänä esineinä konkreettisesti voivat olla luonnonympäristölähtöisesti analogioiltaan ja assosiaatioiltaan värivuodenaikoihin suhteutettuina? Voiko pieni sydämekkääksi muotoutettu huopasydän olla jotakin suurta ja millaisia ovat sen ilmiöistetyt ulottuvuudet? Tässä mielessä on tarpeen pohjustaa, taustoittaa ja vielä kysyä: 3) Miten toimivat pääosin sydänmuottiin rakentuneet huovutetut artefaktit? Mitä ja millaisia ilmiöiden ja asioiden välisiä suhteita ja ulottuvuuksia ne ilmentävät, mitä niihin kätkeytyy ja mitä niistä tulkinnallisesti välittyy. Lukijan kyselevää luovuutta herätellen kirjani antaa kysymyksiin vastauksia moniaistimellisesti, monitietopohjaisesti ja luovuuslähtöisesti.

Käsityöllisiä prosesseja (lue materiaali- ja väri-ilmaisumuotoilu) jatkava toimintatutkimuksellinen koodaus tuottaa sanoja ja ilmauksia, ja näin konstruoimani materiaali- ja väri-ilmaisumuotoilussa kontekstikohtaisesti (käsityöllisessä toiminnassa) tuotetut sanat ja ilmaisut ovat antaneet sanataidetulkintojeni/runojeni pohjaksi käsityön prosesseille ja tuotteille niiden tarvitseman argumentoitavan tulkintamateriaalin. Omaäänisen teokseni kieli sana-apparaatistoinen on karttunut moniaistisesti tähänastisen elämäkokemukseni moniulotteiselta pohjalta annotointeina rinnakkaisella, perättäisellä, jaksottaisella ja osittaisella koodauksella (Lappalainen 2005/2014; vrt. Ashman. & Conway 1989). Kun havainnoin (Lappalainen 2007b, 22–24) huovutuskontekstissa monikulttuuristuvien oppijoiden aloittelevaa ryhmää, muistiinmerkittäväksi kirjautui kolmessa tunnissa yli 30 substantiivia, yli 30 verbiä, lähes 30 adjektiivia ja yli

20 adverbia. Runojen kielellä haikuina ja tankoina kirjani (Lappalainen 2018; 2019a–b) osoittavat, että tekemistä analysoiva kielennetty tulkinta KÄ-KI KU-KU – TUO TULKINTA -tutkimustuloksella ulottuu noviisitasosta ekspertteihin (vrt. emt. 205–206.) Kokoelmani (2019b) runot rikkovat taiteen ja muotoilun välistä rajapintaa (Vrt. Greer 2014). Runojen lisäksi kirjassani myös narratoivat pohjustuskertomukset avaavat tietä artefaktien tulkinnalle ja tekemisen konteksteihinkin. Aiemmissa tutkimuksissani ja julkaisuissani kieli ja kielellistäminen tarjosivat ko. tekemisen yhteyksissä kehittyvää tulkinnallista perustaa: 1.) Monolingual beginners, novices/Aloittelijat, 2.) Advancing novices /Edistyvät noviisit, 3.) Advanced novices/Edistyneet noviisit, 4.) Pre-professional actors Esiammatilliset toimijat (Lappalainen 2005/2014; 2007a–b; 2008a–e.) Runokokoelmani (2019b) runot taivaltavat syvemmille ja avartavammille tasoille. Siellä sanamuodot ja -luokat välittyvät dynaamisina vrt. staattisuus. Uutta tietoa tuoden ne toimivat materiaali- ja väri-ilmaisumuotoilun suullisen ja kirjallisen tiedonvälityksen tulkkeina liittyen erityisosaamiseen seuraavasti: 5.) Experts/Taitajan taso ja 6.) Proficient Competent Master (Ks. liite 1.: Lappalainen 2019b, 205–206). Laadullisesti mitaten jaotukseni välittyy yksilökohtaisesti yhtä hyvin käsityöllisen toiminnan kuin kielenhallinnan tasoilla olematta identtinen yksilön kokemusten kanssa. Kuitenkin tutkimustulosteni mukaan osaamis-, taito- ja kompetenssitasot ovat analyttisesti ja tulkinnallisesti määriteltävissä. (Fisher 1995; Gardner 1983; 2006; vrt. Eneroth 1984; Maslow 1954.)

Luonnonympäristöpohjalta värivuodenaikakohtaisesti käyttämäni tekstiilimateriaali sitoutuu kirjassani (sydänmuottiin, tasoksi, esineen päälle ja käsinrullauksen keinoin toteutettavassa huovutusmuotoilussa tai/ja -muotoutuksessa) villaan, ja kettuteemassa paikantuu artikuloituneena pääosin sanomallisiksi viesteiksi dialogiin, kun ketut värivuodenaikakohtaisesti tutkittuina ja tulkittuina ”kulkevat” vaihtelevissa, mutta tarkkaan harkituissa luonnonympäristöissä. Ne vaeltavat sananjalkasanomia taltioivissa ja muitakin metsän eläimiä kohtaavissa maastoissa aiheomotieissaan ja vuodenaikavärisyydessään (satunnaisen mielihohteen sijaan). Näin sydänmuottiin huovutetut narratoivat ketut, puput ja pikku karhut, metsän voimaeläimet seikkailevat värivuodenaikaluonnossa. Funkti-onaalisesti ajatellen ne löytyvät tuotteistetuista tulkintaan altistuvista artefaktiesineistä: arpakuutiot, haltijat, hartiaviitat, heijastimet, hiirikäsitet, huopamobilet, hyväntuulen sydämet, karnevaalinaamarit, -naamiot, kattauskoristeet, ketunleipälautapelit, kirjanmerkit, korut, korvaläpät ja

-tyynyt, kranssit, käsien koordinaatio- ja lihasvoimaharjoittimet, laukut, lautapelit, led-valosisustuselementit, leivosneulatyyntä kuin bébé-leivokset tai berliinimunkit, mikroastianaluset, nenäsuojat, nopat, nyytit, paperipinopainot, pesinsaippuat, piknikin pefletit, pinssikirjat, pönkäset, satulasuojat, tuunauspaikat, unimaskit jne. Nämä saavat seurakseen pieniä sydänmuottiin huovutettuja artefakteja (joulu- ja pääsiäiskorttitaskuja) vuodenkierron juhliin ja merkkipäiviin tai ystäväpäiväkukatikkuja.

Edelleen ne (esimerkiksi huopasydämet kuin ketut) voivat osoittaa tavanomaisesti käsitetyn käsityön ja taiteen välisen rajapinnan rikkomista, mindfulness-tietoisuuden lisäämistä, hyggeilyä, käsityöaktivismia, craftivismia, ekotekotuunaustarvikkeita tekstiilihuoltoon, downshiftaamista. Ne voivat myös olla käsityömuotoilua ja sen kehittämistä tai epäkohtien poistamista koskevia kannanottoja. (Vrt. Greer 2014; Hari 2012; Itten 1970; Jackson 1991; Lappalainen 2011; 2013; 2014; 2018/2019.) Kielentäminen toimii materiaali ja (tekstiili)väri-ilmaisun analysoinnin ja tulkinnan työvälineenä huovutusmuotoilussakin. Tiivistettyinä runoina se ilmentää kiteytyneesti narratoiden aineellisen ja henkisen kulttuurin raja- ja leikkauspintoja. Agenssi-toimijana, tuotteistajana, suunnittelijana, valmistajana, kuvaajana ja runollisena sanallistajana olen osallinen, being in doing-prosessissa. (Vrt. Saramago 2003; Sibley 1993; Wellek & Warren 1969.)

Funktionaalisuuden näkökulmasta moni miettii pitkin vuotta, mitä ystävänpäivänä antaa läheiselle, jolla on jo kaikkea. Runoni vastaa: *"Posliinikukan pistokas istutettu huopaiseen ruukkuun. / Ensimmäiset perhoset / pitkin kevättä / sen juurelle lensivät / tulivat saunahattuun."* Sydämekkäistä lautapeleistä löytyy varttuneille ekologisia ja virikkeellisiä positiivisia tunnemuistoja herättäviä käsienlämmittäjiä: *"Talvikeleillä / jäänvihreät ketut, / tarkkuusheittopeleissä"*. Omat muistoni kuljettavat takavuosisikymmenten lapsuuden leikkitantereille: *"Aina kesäisin / Pedrokorven mansikat / tuohiseen koppaan / nostalgisesti noppaan / ajan patinoimaan toppaan. / Lapsuusmuistoissa elävästi mukana / Ritu, Rallu, Pike, Pauku ja Eikku, Emeliakin. / Serkkuleirillä kaikki / viiskytluvulla / heinäpellon kupeessa / päivähoi-dossa / kukkakedon laidassa"*. Tunne- ja kokemusmuistojen innoittamina kumpusivat esiin kirjaan sijoitetut muun muassa tuotteistetut ja tulkitut ketunleipä- ja käenkaali-/marjaheinälautapelit: *"Tarjotinkivi oli täpösen täynnä herkullisia marjakkasilmäisiä paistoksia, / ne saivat veden kielelle ketunleipäpiirakat. / Suussa sulavat käenkaalikäärleet mansikkasuineen ja mustikkasilmineen / metsän kivellä huopanoppapelissä. / Nyt koppaat kop-*

paan superruokaisat marjat / lautapelissä / kelissä kuin kelissä”.

Kirjani osoittaa, että materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilun valmistusprosessissa edetään aikeista, virikkeistä ja sytykkeistä syventävällä pohdiskelulla ja analysoinnilla valmiiseen artefaktiin ja päädytään artefaktin ja sen prosessoinnin narraatioihin ja tulkintaan. Valmis työ on osa analysoitavaa prosessia, ja pelkän produktin, tuotteen sijaan se tulee prosessina analysoinnin ja tulkinnan kohteeksi. Immateriaalinen ja materiaalinen toiminta ja kokemusalue yhdistyvät. Analyysi ja tietoisuus, tuntuisuus ja käyttö kohdentuvat tekijöihin, vaikutteisiin, virikkeisiin, rajaukseen/valintoihin ja niiden konteksteihin, vuorovaikutukseen ja toiminnollisuuteen. Konkretioista syntyy abstraktioita ja abstraktiot ilmentävät moniaistimellisia, ilmiöistettyjä narratoituja käsityömuotoilun ulottuvuuksia. Kielentämisprosessissa lähes huomaamatta myös emotionaalinen kokemusmaailma syvenee narraatioiden kautta. Artefakti kantaa mukanaan koko inhimillisen kokemus- ja tunnemaailman, kulttuuriperinnön ja moniaistimellisen tajunnan, jota voidaan eritellä myös runoina. Toivon, että kirjani antaa lukijalle vastauksia heränneisiin kysymyksiin, ja että materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilu saa yhteiskunnassa kipeästi tarvitsemaansa käsityöllisen toiminnan nostetta. Materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilun tulkinnassa muun muassa taktiilliset tarttumet ja haptiset kosketustuntuudet ilmiöistettyine olemuksineen psykologisten termien käytön lisäksi heräävät ja pääsevät yhteiskunnassa ennen taivaltamattomasti uuteen eloon.

SYDÄMEKKÄÄN HUOVUTUKSEN MUOTOUTTIMET SANANJALKASANOMIN KETUNHÄNTÄ KAINALOSSA - VÄRIVUODENAIKOJEN LYHYT OPPIMÄÄRÄ -runokokoelman (sisältö)asiasanat: analysointi, craftivismi, innovoiva käsityökannanotto, ilmiöistäminen, immateriaalisuus, inkupointi, innovointi, kielentäminen, kieli (KI), kirjallistaminen, koodaus, kulttuuri (KU), kuva-analyysi, kuvataide (KU), käsi (KÄ), käsityö- ja kuvataiteen rajapinnan rikkominen, käsityömuotoilu, learnig in doing, mindfulness-tietoisuus, narraatiot, materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoilu, taktiili- ja haptiili-tarttumet, esineenpäällehuovutus, käsinrullaushuovutus, (sydän)muot-tiinhuovutus, tasohuovutus, runollistaminen, sanallistaminen, tulkinta (TULKINTA), tuotteistaminen (TUO), valokuvakollaasit, villa, villahahtuva, vuodenaikavärit, värikompassi, värivuodenajat.

Eeva-Maija Lappalainen Joensuussa juhannusaattona 21.6.2019

TULKITTAVAT PRISMAN TAHOT JA ULOTTUVUUDET hahmottavat prosessia ja prdukktia kun assosiatiivinen tieto ja analogiat kohtaautuvat. Ne paikantuvat, kun prisman tahot ja ulottuvuudet ovat eläviä ja peilaavia, peilautuvia kontaktipintoja (Lappalainen 2009).

Huopautuneina

kaikki kettuset ovat
toteutuakseen
tarvinneet ihvevillaa,
työtekniikkalajinkin.

Siinäkö kaikki,
keskustelulle alttiit
osatekijät,
kun täsmävärisarmaan
värivuodesta
otettavaksi mittaa
tavan takaa kaivataan?
Puolipyöreät
hymistelylausumat
tulkitsematta
laatuisuudet jättäneet.

Materiaali-

ja väri-ilmaisu on
keskustelemaa
esinemuotoilua
huopasydäntäällä
konstruktion hengessä.

**AIEALUKKEET
INKUPOINTIHERÄTTEET
SISÄLTÖSYTYKKEIKSI**

Tuijotin tovin

katsoin useaan kertaan,
 siitä päästyä
samaa liikettä toistin
kuin, kuin -kysymys
 metaforapohtimus
pyöri kieleni päällä.
 Silti puolestaan
aidot tekoihmiset
sorviin hyökkäävät,
kun sytykkeen näkevät.
 Mistätahansa
väristä kuin väristä
sitten tekevät.
Toimijoiden kenttätyöt
pohdintaa odottavat.

Ulottuvuudet

laatujen, ilmiöiden
 sanomallisuus
hyvät ominaisuudet
vaikuttavuusilmaisuun.

Sydämekkäiksi

muokattujen metsän
 repokettusten
 tuntuksien
ilmaisumuotoiluihin
vaikuttavuusmittelöt.

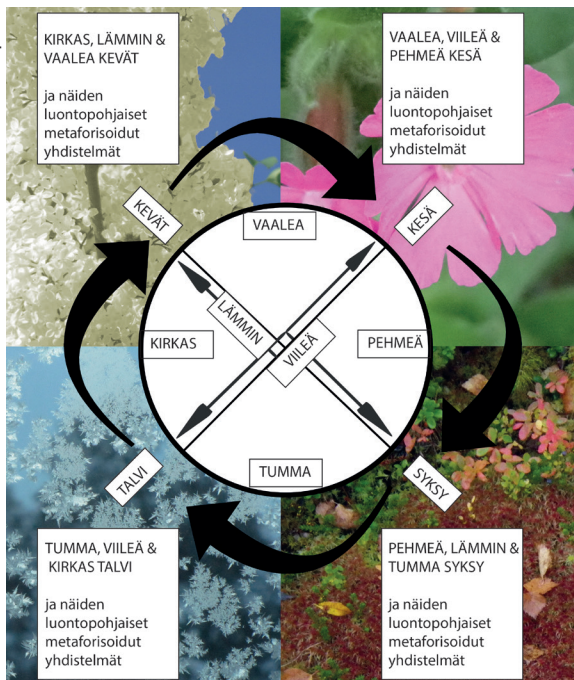
Luonnonympäristöt tarjoavat värivuodenaikakohtaisesti runsaasti analogioita ja assosiaatioita, ts. yhtymäkohtia määrittäviksi väreiksi: Kuin -sanojen kanssa ja ilman metaforisoitu luonto, sen ilma, vedet, maat, metsät puineen, pensaineen, kasveineen ja eläimineen elävät Eeva-Maija Lappalaisen (2019b) toisessa runokokoelmassa: Sydämeikkään huovutuksen muotouttimet sananjalkasanomin ketunhantä kainalossa -värivuodenaikojen lyhyt oppimäärä. Tässä fokukseseen prosessina ja produktina paikantuu tekijän materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoiluksi konstruoima kuva- ja sanataiteellinen esinekulttuuri (ent. käsityöllinen toiminta).

Kirjan anti konkretisoituu 12 värivuodenaikaan sijoitetuista tuotteistetuista, esineen kuvanlukuna kuvailluista, kuvatuista ja sanataiteena tulkituista artefakteista. Näin yli 60 villahahtuvasta pääosin sydänmuottiin huovutettua ideoinniltaan kekseliästä artefakti-, aihe- ja esinemotiivia haastaa lukijansa esineiden lukemiseen, värivuodenaikakohtaiseen värianalysointiin ja tulkintaan kuvana. Kirjan keskiössä vaeltavat tematisoidut huopasydänketut.

Jokaisen lukijan omille mieli-, lempi-, kausi-, sesonki- ja inhokkiväreille tilaa jättäen kirja auttaa yksityisesti ja yleisesti pääsemään syvemmälle värivuodenaikakohtaisten luonnonympäristöjen metaforioita erittelevään hyödyntämiseen. Sen taustoitus, tulokset ja pohdinta tiivistyvät sisältöineen tekijän asiantuntijuudella. Siten runokokoelma-teos on toimintatutkimusperusteisesti monialainen ja -aistinen uutta tietoa välittävä tietokirja. Tekijän aikaisempi KÄ-KI-KU -oppimistyyli (2005a/2014) käsi, kieli ja kulttuuri laajenevat kuvataiteeseen, tuotteistukseen ja tulkintaan. Syventävästi runollistettuna tutkimusviestintänä ne antavat käsityöhön sen toiminnan ytimeen ja tulkintaan luotaavia, tutkimuksin todettuja uusia tehtäviä: KÄ-KI KU-KU - TUO TULKINTA materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoiluun. (Lappalainen 2019b.)

KUVIO 1.

Luonnonympäristölähtöisen kahdentoista värivuodenaika-kohtaisen värimaailman metaforisoitu määrittelyperusta: luotain värikompassiksi runollistettuun materiaali- ja (tekstiili)väri-ilmaisumuotoiluun (Lappalainen 2019b).

9 789524 985284

